

ушкодження. При цьому слід зазначити, що доріг в Україні значно менше, ніж в європейських країнах: наприклад, на 1 км² території Франції припадає 1,8 км автодоріг, а в Україні – тільки 280 м.

Для забезпечення постійно зростаючого обсягу перевезень автомобільним транспортом і покращення показників безпеки руху необхідно вирішувати складні взаємопов'язані проблеми галузі, а саме: побудова нових сучасних автомагістралей та інших доріг з твердим покриттям, реконструювання існуючих автошляхів, для чого потрібні великі інвестиції. За експертними оцінками в Україні 70% доріг потребують капітального ремонту; створення сприятливого інституційного середовища, що передбачає прийняття законів та інших документів, які зроблять вигідним і захищеним вкладання інвестицій у розвиток галузі, удосконалення законодавства в податковій, митній сферах тощо; удосконалення автомобільного парку, перехід на європейські стандарти якості, безпеки та екологічності; забезпечення прозорості стосунків перевізників та інших водіїв з державною автоінспекцією, викорінення корупції на всіх рівнях.

Проблема безпеки автомобільного руху є світовою. Згідно з даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, щорічно на дорогах гине близько 1,2 млн. людей, близько 10 млн. людей отримують травми різного ступеня важкості. Щорічні втрати від ДТП складають майже 3% світового ВВП.

Таким чином, у вирішенні нагальних проблем реформування інфраструктури ринку галузь автомобільного транспорту може стати однією з провідних ланок.

Олійник О. В.
ХІБС УБС НБУ

ДІАГНОСТУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сучасні вітчизняні підприємства працюють у складних умовах, що через наявність великої кількості зовнішніх і внутрішніх загроз призводить до погіршення фінансового стану суб'єктів господарювання. Тому для гарантування стабільного розвитку підприємств необхідно забезпечити належний рівень їх фінансової безпеки.

В ході дослідження підходів до визначення дефініції «фінансова безпека» у літературних джерелах та проведення морфологічного аналізу цього поняття, було сформульовано власне визначення фінансової безпеки підприємства, яке можна представити у такому вигляді: фінансова безпека підприємства – це стан, який характеризується фінансовою рівновагою, стабільністю, платоспроможністю і ліквідністю підприємства, досягається шляхом застосування окремих заходів, важелів, інструментів, дозволяє своєчасно ідентифікувати зовнішні та внутрішні загрози діяльності підприємства і своєчасно на них реагувати. На нашу думку, це визначення найбільш повно відображає сутність поняття «фінансова безпека», оскільки воно дає характеристику і визначає головну мету фінансової безпеки підприємства.

Будь-який економічний процес, якщо його можна визначити через кількісні характеристики, піддається математичному моделюванню, тобто його відображенню через рівняння регресії. Діагностику фінансової безпеки підприємства також можна здійснити за допомогою цієї методики. Базою для аналізу економічної безпеки підприємства обрано «Український науково-дослідний інститут вогнетривів ім. А.С. Бережного». Для побудови економіко-математичної моделі як залежну змінну використаний коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів, а як незалежні змінні тринадцять основних показників фінансово-господарської діяльності підприємства. За допомогою програми аналізу даних в EXCEL проаналізовано вплив коефіцієнта фінансування, коефіцієнта поточної заборгованості і коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості на коефіцієнт співвідношення позикових і власних коштів та отримано регресійне рівняння, яке має вигляд:

$$Y = 0,663 - 0,09894 X_{1,2} - 0,106 X_{1,3} + 0,00059 X_{3,1}$$

Значення коефіцієнта множинної кореляції дорівнює 99,998%. Це свідчить про те, що зв'язок між факторами дуже сильний та 99,998% мінливості Y пояснюється динамікою факторів, включених у модель. Перевірка моделі за критерієм Фішера показала, що модель і всі її коефіцієнти є статистично значущою.

Побудова моделі, яка описує вплив на коефіцієнт співвідношення власних і позикових коштів найбільш значущих чинників, дозволило сформувати належну базу для створення стратегії економічної безпеки даного підприємства. Основною метою майбутніх досліджень є розробка шляхів поліпшення економічної безпеки підприємства «Український науково-дослідний інститут вогнетривів ім. А.С. Бережного».

Пилипчук А.С.
НТУ «ХПІ»

ВПЛИВ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ДОБРОБУТ НАЦІЇ

Основним показником оцінки національного добробуту є ВВП. Однак, при його підрахунку виникає безліч проблем. Крім усього іншого, проблеми обліку національного виробництва можуть виникнути при неправильному секторному розподілі економіки та обліку її не спостережуваної частини. Проблема оподаткування, завищені податкові ставки призвели до того, що виробники, підприємці прагнуть ухилитися від сплати податків у державну скарбницю. ПДВ дорівнює 20 %, єдиний соціальний податок становить 34,7 %, прибутковий – 19 %. Крім цього, фірма платить податок з прибутку, податок з продажів, за оренду тощо. Виходить, що практично не залишається коштів на здійснення технологічного розвитку виробництва, на освоєння наукових досягнень і розробок, фінансування відділів, що працюють на ринок, і багато іншого.

Інколи підприємці ведуть подвійний облік: офіційно прибуток реєструється на мінімальному рівні, податки віднімаються невеликі, а фірма має кошти для прогресу. Але, така практика завдає шкоди всій економіці, оскільки знижуються податки зменшують величину державного бюджету, можуть